

**Uunga siunnersuut: Akiliisarfik Ilangaassivik pillugu Inatsisartut inatsisaata
atorunnaarsinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat**
Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisumit saqqummiunneqartog

pillugu

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Hans-Peter Poulsen, Siumut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Jens-Frederik Nielsen, Demokraatit, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Agathe Fontain, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Hans Aronsen, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Kuno Fencker, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Lars Poulsen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Jens Napaattoq, Naleraq

UPA 2022-mi ulloq 24. marts 2022 siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap sunnersuut misissorpaa.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Inatsisissatut siunnersuut una aqqutigalugu akiliisarfik Ilangaassivik pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 30, 28. november 2019-imeersoq Naalakkersuisunit atorunnaarsinniarneqarpoq. Ilangaassiviup atorunnaarsinneqarnera atuutilissaaq inatsisip saqqummiunneqarnerata aqaguani. Ilangaassiviup atorunnaarsinneqarnissaanik siunnersuut 2022-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi, taamani Naalakkersuisuusunit 2021-mi ukiakkut saqqummiunneqartumi, siullemeerluni taaneqarmat ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq. Taamaalillutillu Akiliisarfik Ilangaassivik pillugu Inatsisartut inatsisaata atorunnaarsinneratigut aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip ilaata pineqartup inatsisissatut siunnersuutikkut matumuunakkut malitseqartinneqarnissaa Naalakkersuisut kissaatigaat.

2. Siunnersuutip Inatsisartunit siullermeerneqarnera

Siunnersuut partiinit amerlanerussuteqartunit tapersorneqarpoq. Siullermeerinninnermi qulequttat oqallisigineqartut pingaarnert makkuupput:

- Pisortanut akiligassatigut kinguaattoorutit amerlassusiat
- Pisortanut akiligassatigut kinguaattoorutinik akiliisitsiniartarnermi aaqqiissutaasinnaasut allat
- Akiitsut amerliartuinnarnissaasa pinaveersaartinnissaa
- Aaqqiissutissat allat qanoq allaffissornartiginerat

Qulequttat taakku pisariaqarneratut annertutigisumik imm. 4-mi ataatsimiititaliamit sammineqassapput.

3. Tusarniaanermut akissutit

Tusarniaanermut akissutit inatsisassatut siunnersuummut ilanngunneqarsimapput, tamannalu Inatsisartut Siulittaasoqarfiata ilusiliinissamut piumasaqaataanut naapertuuppoq. Ataatsimiititaliaq siunnersuutigineqartunut annertunerusumik oqaaseqaatissaqanngilaq.

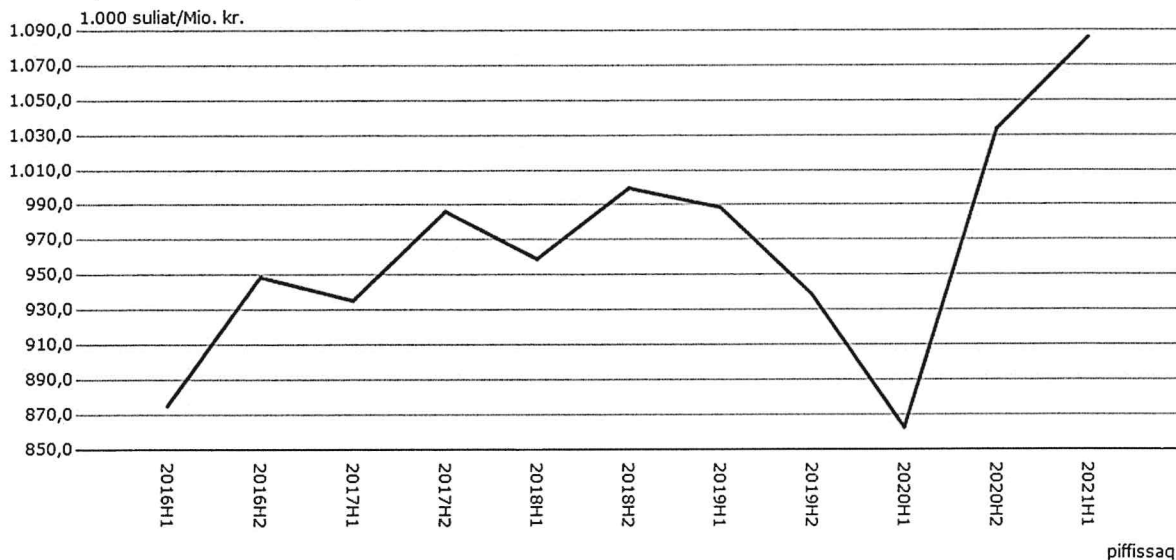
4. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Qulequttat ulloq 24. marts siullermeerinninnermi oqallisigineqartut ataatsimiititaliap matuma kinguliani sammivai. Pisortanut akiligassatigt kinguaattoorutinik akiliisitsiniartarnermi ajornartorsiuteqarfiit marluummata ataatsimiititaliamit aallarniutigalugu oqaatigineqassaaq. Siulleq tassaavoq akiliisinnaassuseqarneq, tassa pisortanut aningaasartuutigisat **akilerneqarsinnaanersut**. Inuit suliffeqarfiillu akiliisinnaassuseqanngissinnaanerat arlalinnik pissuteqarsinnaasoq ataatsimiititaliap ilisimavaa. Inatsisissatulli siunnersuut ajornartorsiutillu tassanga pisut isumaliutissiisummi matumani isummerfigineqassapput. Taamaattumillu akiliinissamut piumassuseqarnerpiaq ataatsimiititaliamit qitiutillugu sammineqassaaq, tassa innuttaasoq/suliffeqarfik pisortanut aningaasartuutiminik **akileerusunnersoq**, taassumalu ataaniipput akiliisitsiniartarnermi periutsit.

4.1. Pisortanut akiligassatigut kinguaattoorutit ineriartornerat

Pisortanut akiligassatigut kinguaattoorutit ineriartornerat siullermeerinninnermi oqallisigineqarpoq. Pisortanut akiligassatigut kinguaattoorutit ineriartornerat takussutissiami matuma kingulianiittumi takutinneqarpoq. Pisortanut akiligassatigut kinguaattoorutit assigiinngitsut tamarmiusut ilanngunneqarsimapput.

Pisortanut akiitsullit allattorsimaffiat, tunngavigalugu akiitsut suuneri kingorna piffissaq. Pisortanut akiitsup annertussusia, Akiitsut tamakkerlugit.

*Takussutissiaq 1: Pisortanut akiligassatigut kinguaattoorutitut nalunaarsuiffik suussusii piffissaalu malillugit*¹ Kilde: Pissarsiffik: Naatsorsueqqissaartarfik.

Pisortanut akiligassatigut kinguaattoorutitut piffissami 2016-2021-mi 870 mio. kr.-it missaannit 1,1 mia. kr.-it missaannut amerleriarsimasut takussutissiami siuliani allassimasumi takuneqarsinnaavoq. Kisitsisini taaneqartuni marlunni ilanngaattissat ilanngaatigineqareerput. Taamatutaaq 2021-2022-mi suliassat amerlassusiat taakkunani akiligassatigut kinguaattoorutitut Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup 2021-mi ukiumoortumik nalunaarutaani naatsorsorneqarsimapput. Akiliisitsiniartarnermili IT-mullu atortorissaarut nutaaq pissutigalugu ukiunut siusinnerusunut sanillersuussinissaq ajornakusoorsinnaavoq. Akiligassatigut kinguaattoorutitut februar 2021-mi 1,32 mia. kr.-init februar 2022-mi 1,35 mia. kr.-inut amerleriarsimasut Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup ukiumoortumik nalunaarummini paasissutissiissutigaa. 1. januar 2022-mi Kalaallit Nunaat 56.562-inik innuttaqarpoq (Naatsorsueqqissaartarfik naapertorlugu). Taamaalillunilu Kalaallit Nunaanni inuit normullit tamarmik immikkut 23.867 koruuninik akiligassatigut kinguaattooruteqarnerannik tamanna naleqarpoq. Akiligassatigulli kinguaattoorutitut ilaat

¹ Takussutissiamut Naatsorsueqqissaartarfik ima oqaasertaliivoq: 2017H2

2017-imi ukiup affaata aappaani A-nit akileraarutitigut annaasaqaataasunut immikkoortinneqartut 190 mio. kruuniupput

2020H2

2020-imi ukiup affaata aappaani A-nit akileraarutitigut annaasaqaataasunut immikkoortinneqartut 340 mio. kruuniupput

2021H1

Aningaasaqarnermi aqutsinermi periutsip allanngornera kukkunersuinerlu pissutaallutik 2021-mi ukiup affaani siullermi akiligassat ineriartornerat piffissanut allanut imaalliallaanarluni sanilliunneqarsinnaanngillat.

aamma suliffeqarfirmmeersuummata ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq².

Meeqqanut akilersuutitut akiligassatigut kinguaattoorutit siullermeerinninnermi immikkut taaneqarput. Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik naapertorlugu ukioq manna suliassat 84.211-upput katillugit akiligassatigut 418,1 mio. kr.-inik kinguaattooruteqarfiusut. Tassa 2021-mut sanilliullugu akiligassatigut kinguaattoorutit 1,32 %-imik qaffariarsimallutik.

4.2. Pisortanut akiligassatigut kinguaattoorutinik akiliisitsiniartarnermi aaqqiissutaasinnaasut allat:

Innuttaasoq suliffeqarfilluunniit akiligassatigut kinguaattoorutiminut akiliisinaassuseqaruni akiliisariaqartoq siullermeerinninnermi nalinginnaasumik isumaqatigiissutigineqarpoq. Innuttaasulli suliffeqarfillu akiliinissamut piumassuseqanngitsut akiligassanut kinguaattoorutiminnik akiliinissaannik siuarsaanissamut Ilangaassivik sakkugissallugu eqqortuunersoq isumaqatigiinngitsuutigineqarpoq. Taamaattumillu aaqqiissutaasinnaasut allat matuma kinguliani ataatsimiititaliamit naatsumik taakkartorneqassapput.

Suliniutissat assigiinngitsut, soorlu meeqqanut akilersuutit pillugit maleruagassanik allanngortitsinerit aammalu pisortanit ikiorsiissutit suliffissarsiortunullu ikiorsiissutit pillugit maleruagassanik allanngortitsinerit, ingerlanneqassasut inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini allassimavoq. Tamanna Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisup saqqummiussissummini erseqqissumik aamma taava.

Naalakkersuisut inatsisissatut siunnersuutaat UPA2022/23 aammalu UPA2022/24 naapertorlugit pisortanit ikiorsiissutit aammalu suliffissarsiortunut ikiorsiissutit pillugit maleruagassanik allanngortitsinikkut akiligassatigut kinguaattoorutinik akiliisitsiniartarneq imaanngimmat pitsanngussasoq, immaqali akiliisinnaanerup pitsanngoriarneranik, taamaalillunilu akiligassatigut kinguaattoortoqartannginnissaanik nassataqarsinnaasoq Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq. Ikiorsiissutilli pisortaninngaanneersuupput, taamaalillunilu aningaasat pisortat kontoanit pisortat kontoanut allamut nuunneqaannartussaallutik. Naalakkersuisut inatsisissatut siunnersuutaata ilaa pisortanit ikiorsiissutit pillugit maleruagassanut tunngasoq (UPA2022/24) innuttaasunik siunnersuinissamut, tassungalu ilanngullugu akiitsut pillugit siunnersuinissamut, kommunit pisussaaffeqarnerannut aamma tunngavoq. Illua tungaatigulli innuttaasut siunnersuinermit tassunga peqataanissaminut pisussaaffeqarput. Kiisalu inatsisissatut siunnersuutip ilaa qitiusoq tassaavoq pisortanit ikiorsiissutit ikiorsiissutitut annertussusileriikkatut tunniunneqartalernissaat, tamatumani innuttaasup inigisamini aningaasaqarnermut tunngasut, tassungalu ilanngullugu akiligassanik akiliinissaq, nammineq isumagilissavai. Akiligassat taakku aaqqiissuussineq maanna atuuttoq naapertorlugu ikiorsiissutit tunniunneqannginneranni kommunit akilerneqartarput. Tamanna kommunit siunnersuinermit pitsaassuseqarluartumik ingerlatsinngippata akiligassatigut kinguaattoorutit

² Akiligassatigut kinguaattoorutit pillugit takussutissiaq sukumiinerusoq Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup ukiumoortumik nalunaarutaani Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup nittartagaatigut takuneqarsinnaavoq.

amerleriarnernannut peqataaqataasinnaavovq. Tassunga atatillugu inatsisissatut siunnersuutit UPA2022/23 aamma UPA2022/24 akuerineqassappata kommunit innuttaasunut siunnersuinerata ineriartornera Naalackersuisunit ingerlaavartumik malinnaavigineqassasoq Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq.

4.3. Akiitsut amerliartuinnarnissaasa pinaveersaartinnissaa

"Akiitsut akiitsunillu akilersuineq pillugit nassuiaat" taamani Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoqarfiusumit suliarineqartoq 2017-imi Naalackersuisunit saqqummiunneqarpoq. Akiligassatigut kinguaattoorutitik akiliisitsiniartarnermi ajornartorsiummut aaqqiissutissaq ataasiinnaanngitsoq, sakkussalli assigiinngitsut arlallit atorineqartariaqartut tassani nassuiaatigineqarpoq. Pisortanut akiligassatigut kinguaattoorutitik akiliisitsiniartarnermut kiisalu innuttaasut akiliisinnaassuseqarnerannut siuarsaanissamut aaqqiissutissatut periarfissat arlallit nassuiaammi tikinneqarput. Aaqqiissutaasinnaasut Naalackersuisoqarfinnut assigiinngitsunut agguataarsimapput, tamatumani isumaginnikkut, ilinniartitaanikkut, ineqarnikkut il.il. suliniutissat ilaalutik. Naak nalunaarut ukiunik tallimanik pisoqaassuseqaraluartoq kaammattuutit arlallit nunatta aningaasaqarneranut sulisoqutiginaateqartutut ataatsimiititaliamit isigineqarput.

Pisortanut kinguaattoorutit qaffakkaluttuinnarneri, kinguaattoorutit annertussusii suliallu amerlassusii eqqarsaatigalugit, ataatsimiititaliamit assut ernumanartutut isigineqarput. Taamaattumik kinguaattoorutitut akiliisitsiniarnissamut aaqqiissutissanik nutaanik nassaarniartoqarnissaanik Naalackersuisut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput. Taamaattumillu nassuiaatip 2017-imeersup siunissami nutarterneqarnissaanik suliniutillu assigiinngitsut, akiliisinnaassuseqannginnermut aamma tunngassutillit, isumaliutiginnissaannik Naalackersuisut ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput.

5. Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai

Siunnersuutip piviusunngortinneqarnerani aningaasatigut kingunerisassat inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini allaaserineqarput. Ilanngaassivik pillugu inatsisip atorunnaarsinneqarnera namminerme aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kinguneqassanngitsoq tassani allassimavoq. Sanaartugassanut aningaasaliissutit 3 mio. kr.-it (konto pingaarneq 82.24.01) atorineqassanngitsut inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini allaassimavoq. Sanaartukkanulli takussutissiaq naapertorlugu aningaasaliissutinit 3,3 mio. kr.-it sinneruttut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq (suliassaq normu 900226). Aningaasaliissutinit taakkunannga 0,2 mio. kr.-it atorineqarsimassasut ataatsimiititaliamit ilimagineqarpoq, taamaalillunilu sinnerullutik 3,1 mio. kr. Tamatuma saniatigut ingerlatsinerneq aningaasartuutissat ukiumut 5 mio. kr.-iusussatut missingerneqartut aammalu ineriartortitsinerneq atuutsitsilernissamullu tigusisinnaatitaanissamut 26 mio. kr.-it immikkoortinneqartut Naalackersuisut allapput.

Aningaasartuutilli taakku 2022-mi aningaasanut inatsimmut ilanngunneqanngillat, aningaasanummi inatsisissatut siunnersuutip saqqummiunneqarneranili siunnersuutigineqarmat Ilangaassivik atuutsinneqalissanngitsoq. Taamatutaaq Ilangaassivik ukiumut 30 mio. kr.-it missaannik isertitaqaataasartussaagaluartoq Naalakkersuisut saqqummiussissummini allapput, taakkuli 2022-mi aningaasanut inatsimmut ilanngullugit missingersuutigineqarsimangillat. Akiligassatigut kinguaattoorutit taakku periutsit allat aqutigalugit, tassungalu ilanngulluu Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup akiliisitsiniartarnermut immikkoortortaa aqutigalugu, akilersinniarneqarsinnaassasut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit soorunami neriutiginerpoq.

Tunngavissat pigineqartut tunngavigalugit Naalakkersuisut naliliinerannit allaanerusumik naliliinissamut ataatsimiititaliaq tunngavissaqanngilaq. Taamaalillunilu apeqqut taanna Naalakkersuisunit sukumiisumik misissorneqarsimasoq aammalu aningaasatigut allanik kinguneqassanngitsoq Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamit tutsuigineqarpoq. Siunnersuut naatsorsuutigineqanngikkaluamik pisortat karsiisa aningaasartuuteqarnerunerannik nassataqassagaluarpur aningaasartuutit taakku aningaasaliissutaareersut iluini akilerneqartussaassapput.

6. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Siumumeersut, Inuit Ataqatigiinneersut aammalu Naleqqameersut siunnersuutip akuersissutigineqarnissaa inassutigaat.

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut Demokraatineersut siunnersuutip itigartitsissutigineqarnissaa inassutigaat.

Inassuteqaammut atatillugu Demokraatit ima ikinnerussuteqarlutik oqaaseqaateqarput:

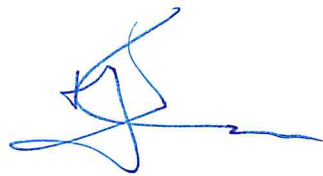
" Ilangaassivik eqqunneratigut pisortat aningaasaqarnerannut ukiumut 30 million koruuninik pitsanngoriaateqassaaq. Taassumap avataatigut Ilangaassivik eqqunneratigut innuttaasut akiitsullit, akiitsuusa alliertunnginnissaanik ikiorneqassapput.

Allatut oqaatigalugu, siunnersuut uumap akuerinerasigut nunatta karsia aningaasaatikinnerulissaaq taamatuttaarlu innuttaasut akiitsunik aqunneqarsinnaarpiannngitsumik pillit amerliartulissallutik. Innuttaasunullu taakkununga isumakuluutinik inissisimanerillu iluarpallaanngitsunut kinguneqartitseratarsinnaalluni.

Siunnersuut una akuerinerasigut innuttaasut pisortanut akiitsuusa alliertornissaanut Inatsisartut kinguneqartitseqataassapput. Demokraatit tamanna tapersersornaviannngilaat.

Taamaattumik siunnersuut itigartinneqarnissaa innersuussutigineqarpoq."

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Hans Peter Poulsen
Siulittaasoq

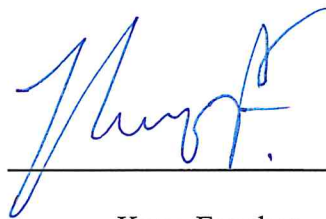
Jens-Frederik Nielsen
Siulittaasup tullia

Agathe Fontain

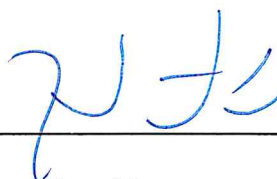
Hans Aronsen

Kuno Fencker

Lars Poulsen

Jens Napaattooq